

Ljubljana, 8. 9. 2009

Poročilo o obilnih padavinah od 3. do 5. septembra 2009

Opis sinoptične situacije

V četrtek, 3. septembra, se je nad zahodno in deloma severno Evropo raztezala višinska dolina s ciklonom, ki se je iznad Britanskega otočja pomikal čez Severno morje. Na jugu in vzhodu Evrope je prevladovalo lepo vreme, v Sredozemlju je bilo vroče. Na južni strani Alp je začel nastajati prizemni ciklon. V noči na 5. september nas je dosegla os višinske doline, za njo se je iznad Francije proti Alpam začelo krepiti območje visokega zračnega pritiska.

Sprva so nad nami prevladovali višinski jugozahodni do zahodni vetrovi, s katerimi je pritekal zelo topel in vlažen zrak. S približevanjem doline se je veter v petek, 4. septembra, v višinah krepil, pri tleh pa je od vzhoda že začel pritekati nekoliko hladnejši zrak. V noči na 5. september je hladna fronta od severa prešla Slovenijo, hladen zrak je preplaval tudi Primorsko. V srednjem in zgornjem delu troposfere je v soboto še naprej pihal zmeren do močan zahodni veter.

Razvoj vremena pri nas

V jutranjih urah 3. septembra so v severozahodni Sloveniji nastajale plohe, drugod je bilo večinoma še suho (slika 1). V poznih jutranjih urah se je vremensko dogajanje prehodno umirilo. Sredi dneva so tri nevihtne celice zajele manjši del Primorske in na poti proti notranjosti razpadle; razen posameznih ploh v zahodni polovici države je bilo vreme še mirno, marsikje poletno vroče. Zvečer sta se nad Julijskimi Alpami in Gorskim kotarjem oblikovali padavinski območji s številnimi nalivi (slika 2). Nevihtna dejavnost se je v obliki pasu od območja Vidma prek kobariškega do Karavank nadaljevala pozno v noč na petek (slika 3). V drugem delu noči se je težišče dogajanja preselilo na severno in severovzhodno Slovenijo; močno je deževalo zlasti v pasu od Grintovcev prek Slovenj Gradca do Kozjaka (sliki 4 in 13). Nad goratim delom severne in severozahodne Slovenije so pozno zjutraj in zgodaj dopoldne spet nastajale številne plohe in nevihte, kasneje so se pojavljali tudi močni in dolgotrajni nalivi (sliki 5 in 12). Posamezne plohe in nevihte so nastajale tudi drugod po državi, popoldne je precej dežja padlo v pasu severovzhodno od Ljubljane do zahodnega dela Celjske kotline (slika 6). Proti večeru se je območje nastajanja pogostih ploh in neviht razširilo proti vzhodu (slika 8); na jugozahodu in ponekod na jugovzhodu je vreme ostalo suho. V osrednjem delu noči so se nalivi pojavljali večinoma le na severu (slika 9), s prehodom hladne fronte pa je močneje deževalo tudi na jugovzhodu ter deloma na Primorskem in Notranjskem; v delu jugozahodne Slovenije pa je še naprej ostalo suho ali pa je bilo dežja le za vzorec (slika 10). Dež je na sobotno jutro in zgodaj dopoldne večinoma ponehal, čez dan je nastalo le še nekaj ploh.

V večjem delu Slovenije je bil višek padavin v petek čez dan ali v noči na soboto. Izjema so manjša območja na zahodu in severu Slovenije, kjer je bila glavnina padavin do petka zjutraj. Tako so na glavni meteorološki postaji v Šmartnem pri Slovenj Gradcu v petek zjutraj izmerili 60 mm, v Bovcu pa je samodejna postaja izmerila 59 mm v 24 urah. Sicer je največ padavin padlo v Julijskih Alpah in deloma Karavankah (preglednica 1), ponekod celo nad 200 mm v 24 urah. Dnevna višina padavin nad 100 mm se v Zgornjesavski dolini in Karavankah pojavlja redko, kvečjemu nekajkrat v desetih letih. Na soški strani Julijskih Alp in v Bohinju omenjena višina padavin ni izredna, lahko se pojavi nekajkrat letno (preglednica 1, postaja Soča).

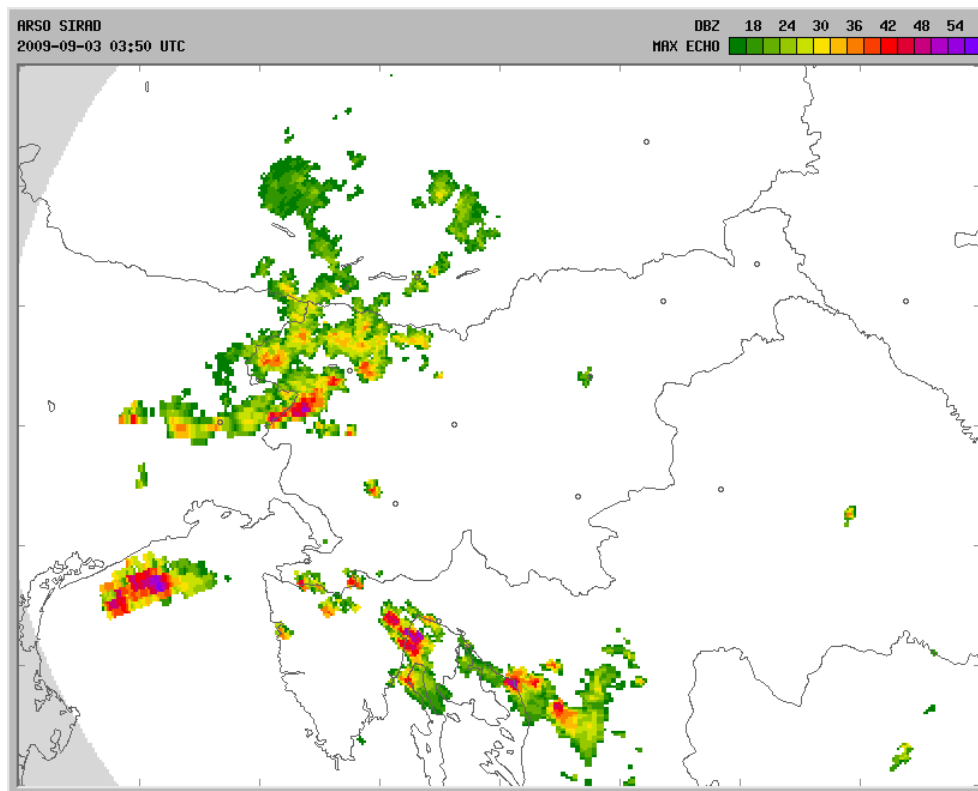
Padavine je ponekod spremljal močnejši veter, ki pa večinoma ni povzročal gmotne škode. Na postaji v Bovcu je v petek popoldne dosegel hitrost 80 km/h in na letališču v Lescah 62 km/h. Na Primorskem je v soboto zjutraj zapihala zmerna do močna burja, največja hitrost, zabeležena v mreži uradnih postaj, je znašala 77 km/h na boji pri Piranu.

Preglednica 1. Dnevna (24-urna) višina padavin (mm), izmerjena 5. septembra ob 8. uri, na nekaterih meteoroloških postajah, kjer so namerili več kot 100 mm padavin. Povratna doba je podana v letih. Za primerjavo je dodan (prejšnji) rekord z datumom meritve v obdobju od leta 1948 dalje ali v obdobju meritev.

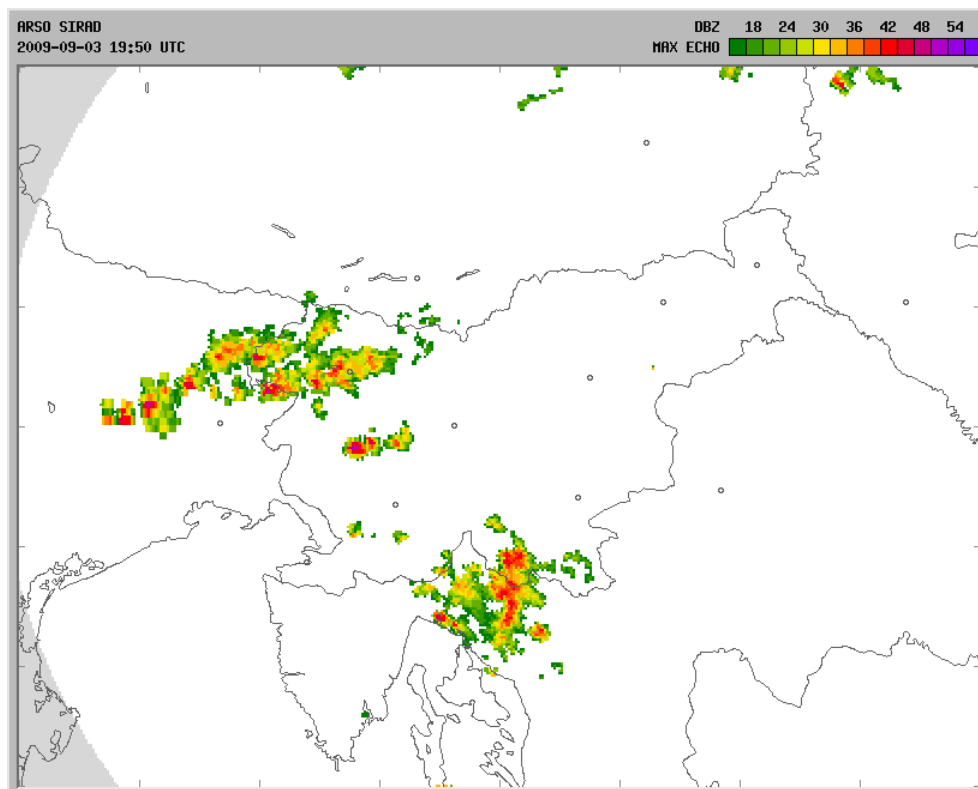
postaja	višina padavin	povratna doba	prejšnji rekord	datum
Kranjska Gora	207	> 100	148	30.10.2008
Rateče	180	100	150	30.10.2008
Breg	171	50	173	2.9.1965
Kredarica	154	10	192	19.9.2007
Planina pod Golico	151	10	199	9.10.1964
Zgornja Radovna	150	10	203	2.9.1965
Jelendol	138	25	162	19.9.2007
Soča	107	0,4	290	9.10.1980
Rudno polje (AMP)	105	2	214	19.9.2007
Lesce	101	5	180	19.9.2007

Preglednica 2. Trajanje (min) in višina padavin (mm) v najmočnejših zabeleženih nalivih na samodejnih postajah z meritvami padavin 4. septembra. Naveden čas je srednjeevropski poletni, povratna doba je podana v letih.

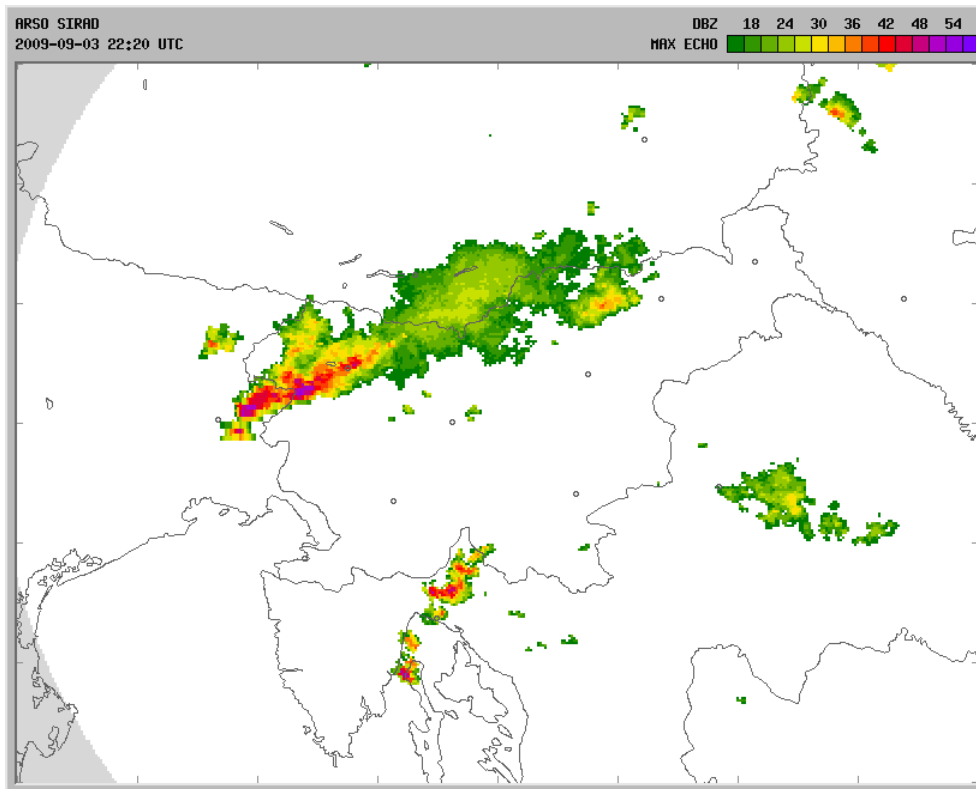
postaja	datum in čas	trajanje	višina	povratna doba
Rateče	4.9.2009 17.55	90	67	100
Kredarica	4.9.2009 18.00	90	56	25
Rateče	4.9.2009 16.35	10	17	25
Bovec	4.9.2009 14.20	15	18	2
Šmartno pri Slovenj Gradcu	4.9.2009 5.30	15	17	2
Kredarica	4.9.2009 17.20	15	15	2

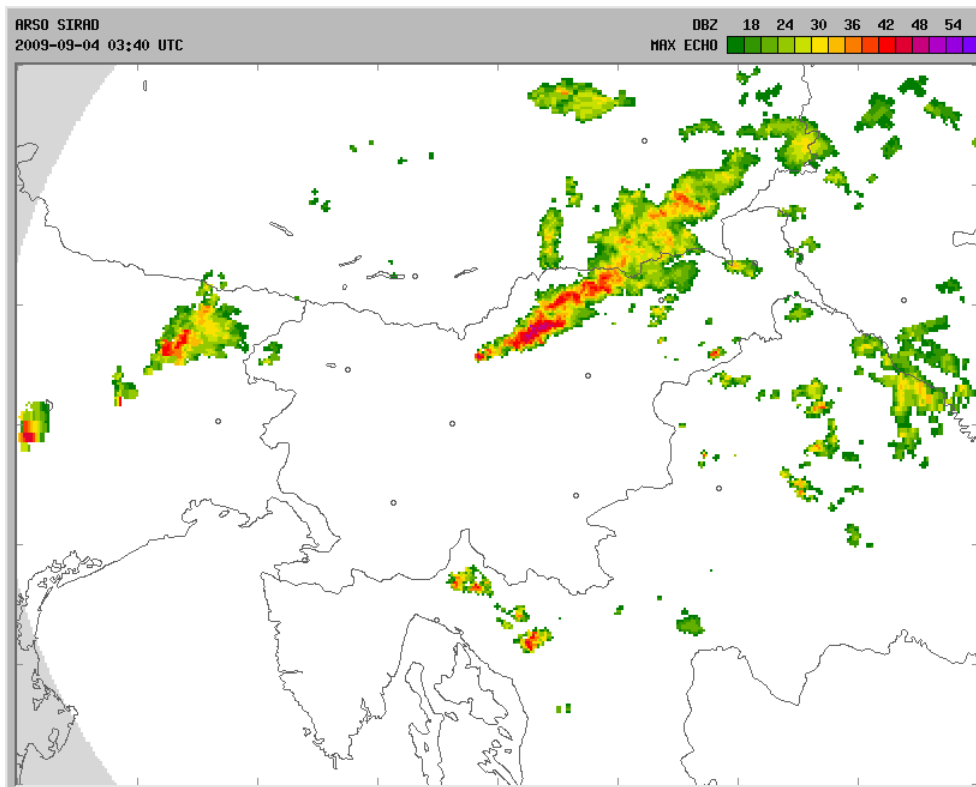
Slika 1. Slika največje radarske odbojnosti padavin 3. septembra ob 5.50 po srednjeevropskem poletnem času.

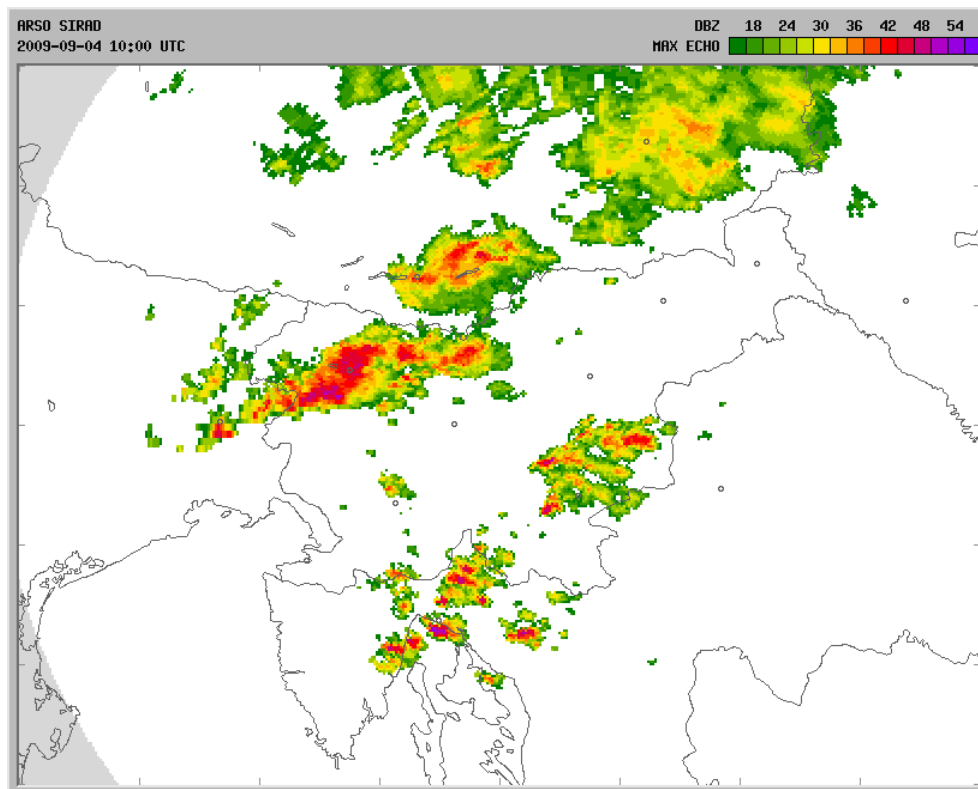
Slika 2. Slika največje radarske odbojnosti padavin 3. septembra ob 21.50 po srednjeevropskem poletnem času.

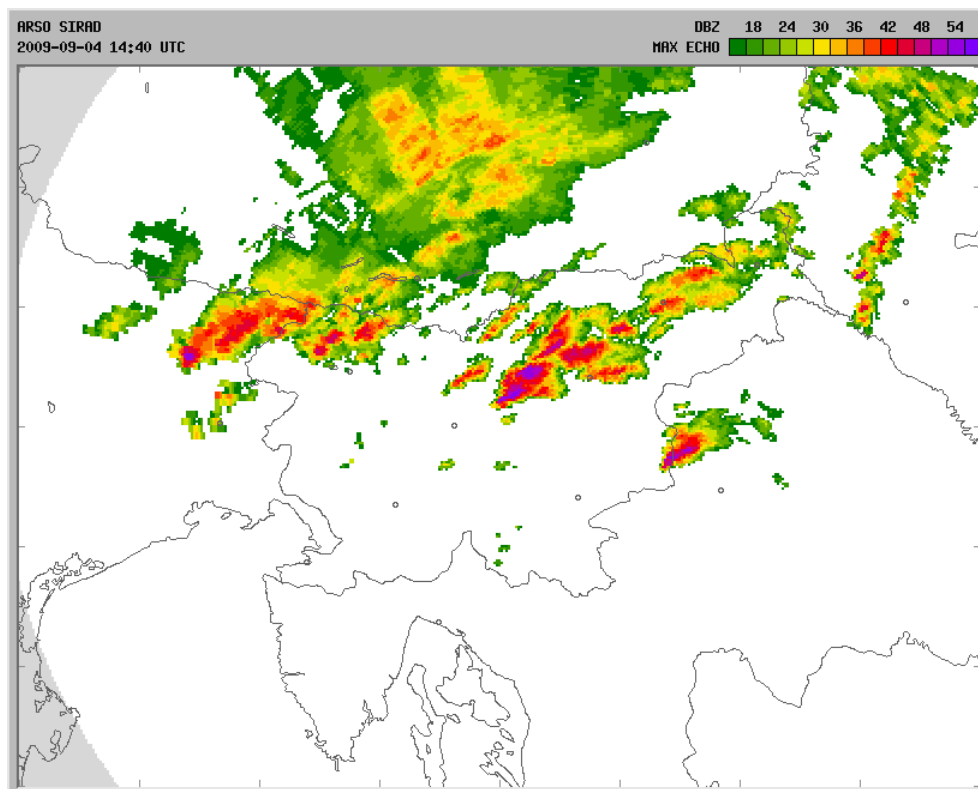
Slika 3. Slika največje radarske odbojnosti padavin 4. septembra ob 0.20 po srednjeevropskem poletnem času.

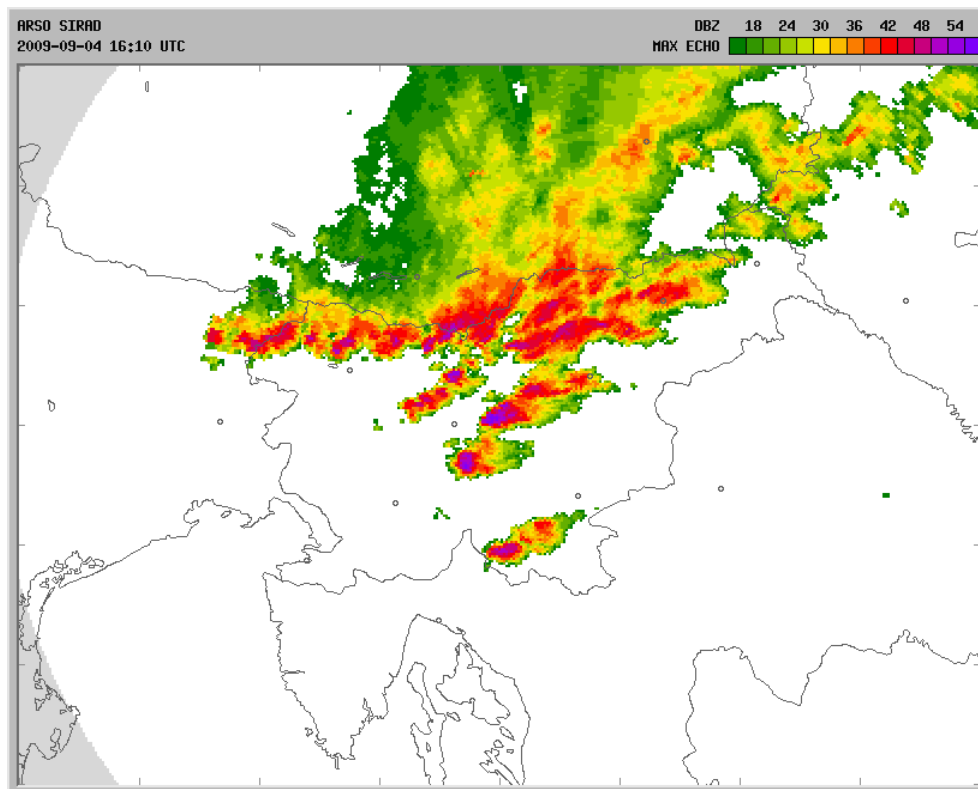
Slika 4. Slika največje radarske odbojnosti padavin 4. septembra ob 5.40 po srednjeevropskem poletnem času.

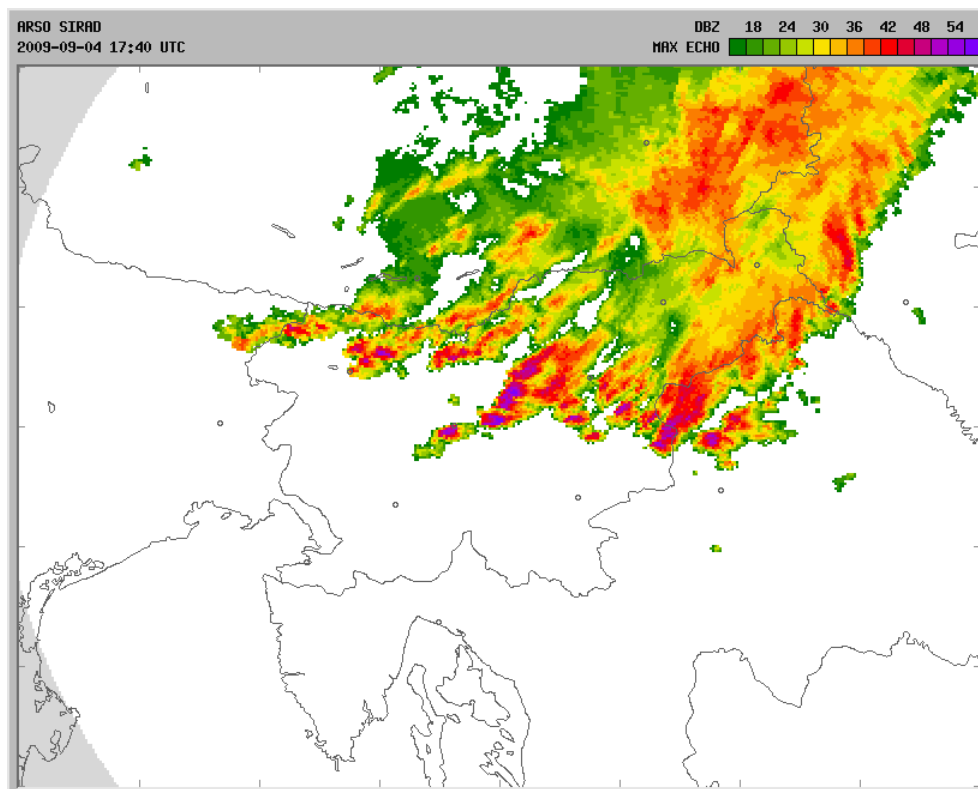
Slika 5. Slika največje radarske odbojnosti padavin 4. septembra ob 12.00 po srednjeevropskem poletnem času.

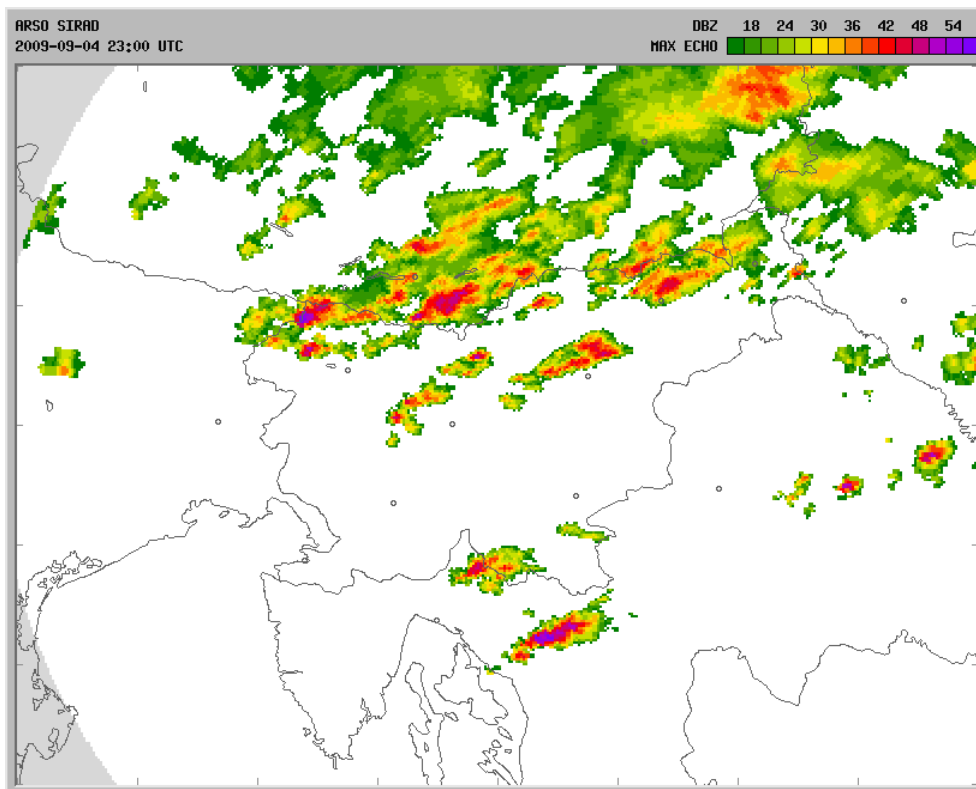
Slika 6. Slika največje radarske odbojnosti padavin 4. septembra ob 16.40 po srednjeevropskem poletnem času.

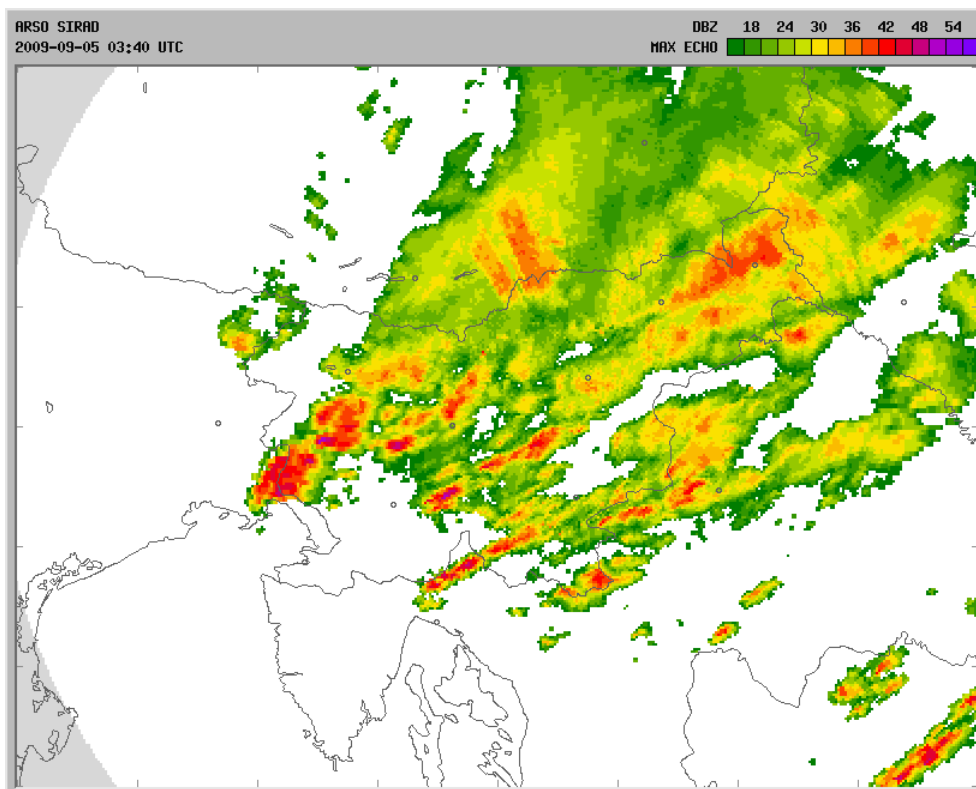
Slika 7. Slika največje radarske odbojnosti padavin 4. septembra ob 18.10 po srednjeevropskem poletnem času.

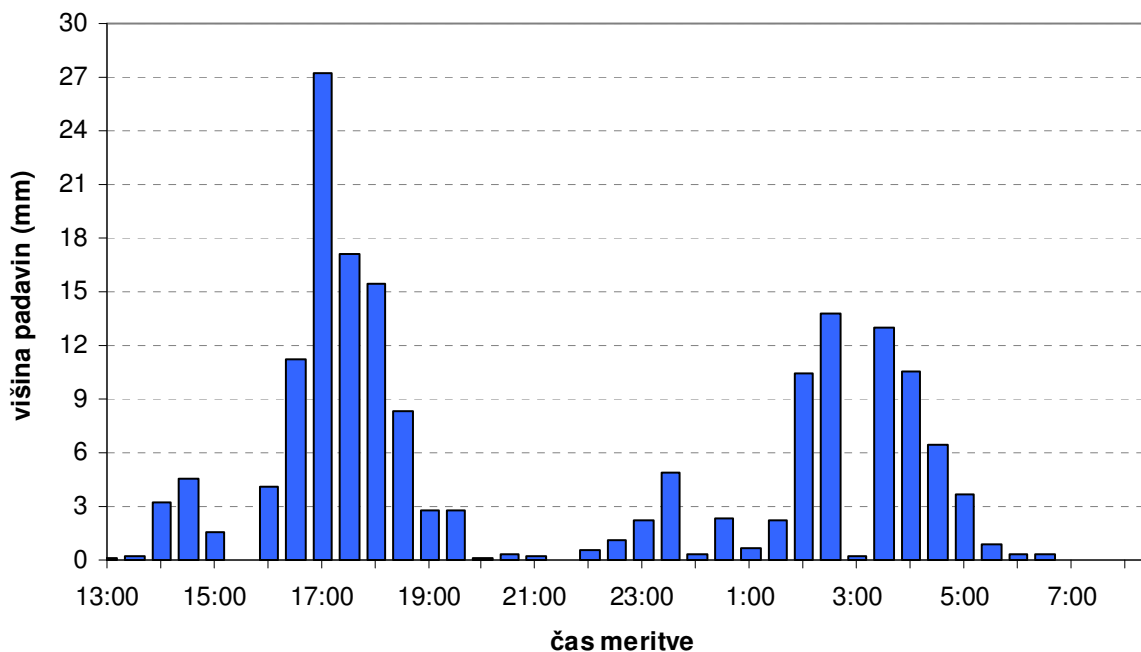
Slika 8. Slika največje radarske odbojnosti padavin 4. septembra ob 19.40 po srednjeevropskem poletnem času.

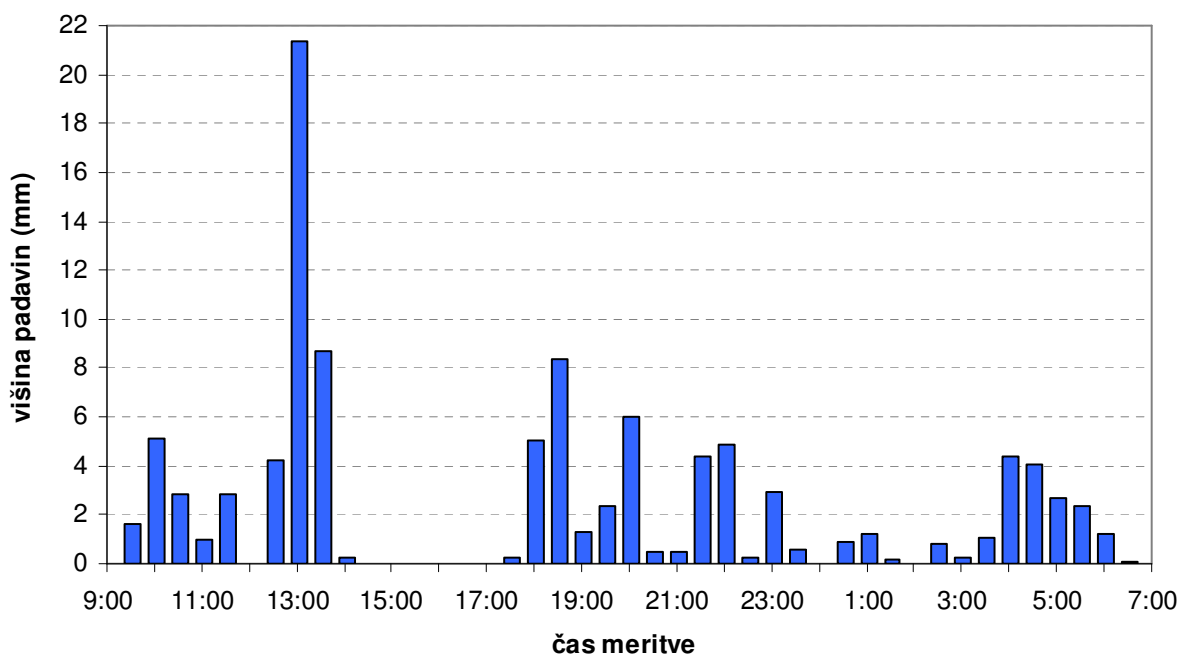
Slika 9. Slika največje radarske odbojnosti padavin 5. septembra ob 1.00 po srednjeevropskem poletnem času.

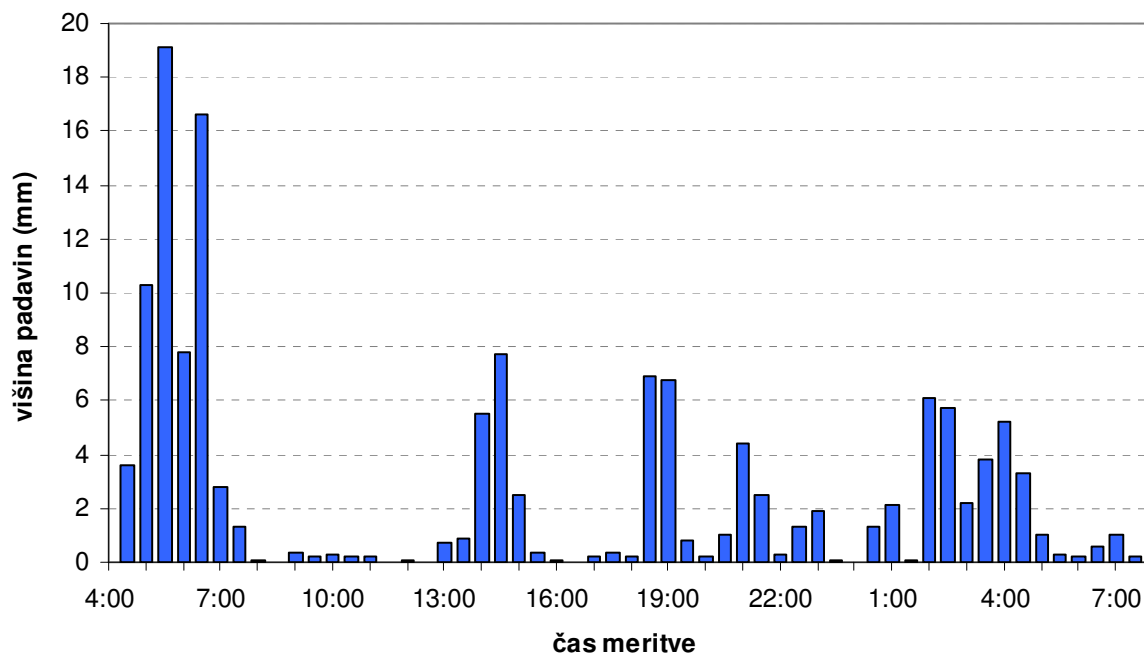
Slika 10. Slika največje radarske odbojnosti padavin 5. septembra ob 5.40 po srednjeevropskem poletnem času.

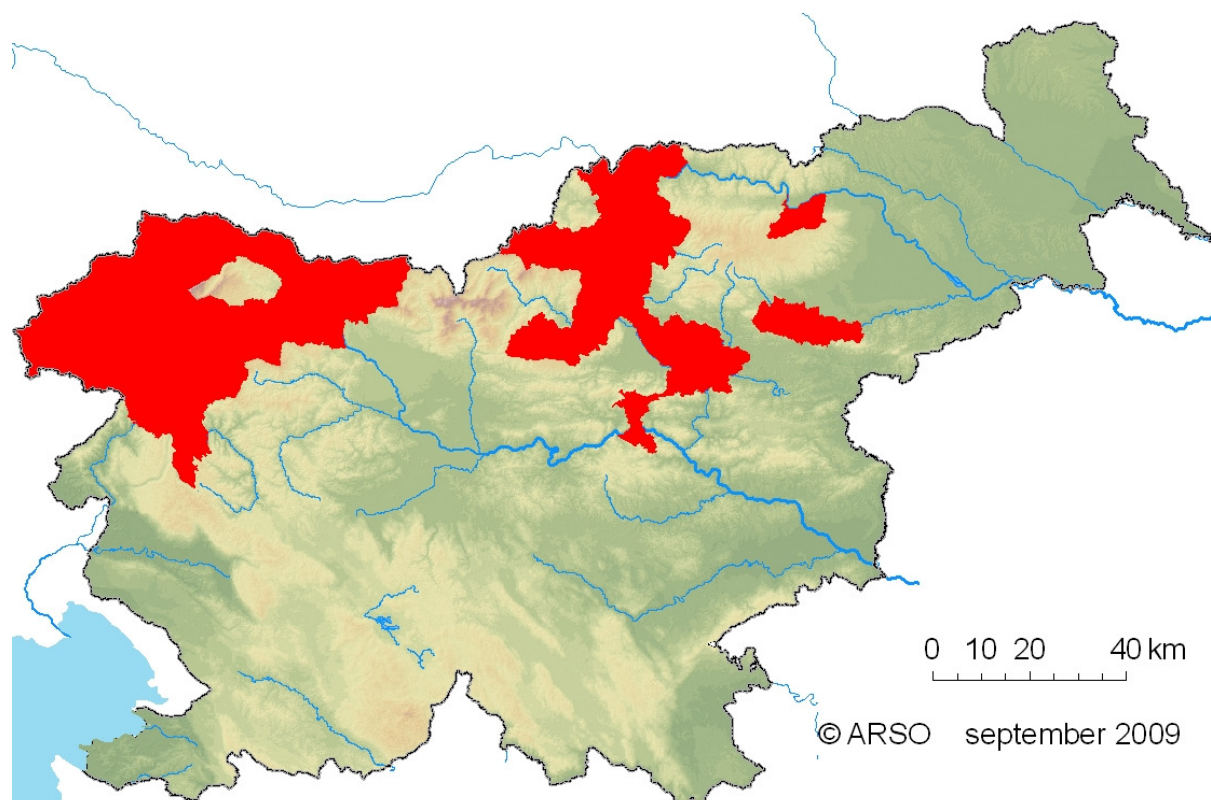
Slika 11. Časovni potek polurne višine padavin na samodejni meteorološki postaji Rateče od 4. septembra popoldne do 5. septembra zjutraj. Naveden čas meritve je srednjeevropski poletni. Podatek o polurni višini 4. septembra ob 15.30 manjka. Vidna sta dva viška padavin: popoldanski v obliki predfrontalnih nalivov in jutranji ob prehodu hladne fronte.

Slika 12. Časovni potek polurne višine padavin na samodejni meteorološki postaji Letališče Lesce od 4. septembra dopoldne do 5. septembra zjutraj. Naveden čas meritve je srednjeevropski poletni. Lepo je viden obilen naliv 4. septembra zgodaj popoldne in številne plohe do jutra naslednjega dne.

Slika 13. Časovni potek polurne višine padavin na samodejni meteorološki postaji Šmartno pri Slovenj Gradcu od 4. septembra zjutraj do 5. septembra zjutraj. Naveden čas meritve je srednjeevropski poletni. V tem delu Slovenije je glavina padavin padla v jutranjih urah 4. septembra, ko se je več ur obnavljal pas močnejših padavin.

Slika 14. Občine (rdeče), kjer so padavine in veter v obdobju od 3. do 5. septembra 2009 povzročili znatno gmotno škodo.

Viri:

1. Meteorološki arhiv Agencije RS za okolje
2. Radarski arhiv Agencije RS za okolje
3. <http://weather.uwyo.edu/upperair/europe.html>
4. <http://www.wetterzentrale.de/topkarten/fsavneur.html>
5. http://spin.sos112.si/Pregled/GraficniPrikaz/default_neprijav.aspx

Pripravil: Urad za meteorologijo, Oddelek za klimatologijo